

העם

שלוש הפגנות

תמונתה של ישראל הצטיירה בשבוע שעבר בשלוש הפגנות, שהתרחשו באותה שעה עצמה:

● בירושלים ערכו אלפי אזרחים דת'יים הפגנת כוח תחת הדגל של הפסקת נתיחת המיתים.

הסיכום: תריסר פצועים, כרוכס שוטרים.

● בתל אביב יצאו אלפי פועלים להפגין נגד האבטלה, פרצו מחסומים מש'טריים והסתערו על בניין העירייה.

הסיכום: למעלה מתריסר עצורים ופצועים.

● בלוד. נשאה ההפגנה אופי אחר ל'גמרי. איש ממשלת הפיה לא הפגין נגד משהו אלא בעד משהו: השלום. היו אלה קומץ של סטודנטים ושל חברי העולם הזה — כוח חדש, שנסעו להקביל את פני ז'אן

שבעה עמודי ענק תומכים את היכל הקודש של ההסתדרות הכללית: שבע קרנות הפנסיה הגדולות. ישנה קרן הג'מלאות המרכזית, המשרתת, לכאורה, את עובדי ההסתדרות עצמם; ישנה קרן הביטוח לפועלי הבניין, המשרתת את פועלי הבניין, וישנה קרן ביטוח לפועלים חקלאיים, המשרתת את הפועלים החקלאיים.

יש עוד ארבע קרנות גדולות — מבטחים, נתיב, לפקיד ומגן — ועוד קרנות קטנות לרוב. ליתר דיוק: 210 קרנות תגמולים ו'אגודות שיתופיות לעזרה הדדית.

וכמו בכל חברה טובה, כן הדבר גם ב'חברת הקרנות: הגדולות, השמנות והעשירות — הן הן הנותנות את הטון. כי הן מרכוזת בכרטיסיותיהן כמחצית מכלל ה'עובדים במדינת ישראל.

ליתר דיוק: הרישום בכרטיסיות לא כל כך קובע, בדרך כלל, כי הכרטיסיות אינן ערוכות בקפידה, שם ליד שם, כתובת ליד כתובת ומספרי תעודת זהות במקום ה'מתאים'. לא ולא. מה שקובע יותר היא ה'עובדה, כי שבע הקרנות הגדולות שואבות כספים משליש מיליון שכירים בישראל, ו'כן מן המעבידים שלהם.

לכאורה הכל טוב ויפה: העובד מפריש ממשכורתו והמעביד מפריש מיסו, ואז זורמים כל הכספים אל הקרנות — איש איש והקרן שלו — ולעת זיקנה, או בזמן פציעה, או בשמחת החג, או בבילוי ה'חופש, מקבל העובד תשלום מתאים.

בתוך אינסוף הדו"חים והטבלות שמוצי'אות הקרנות לעתים מוזמנות ניתן לפעמים, אפילו לפועל פשוט, להבחין בכמה מיספי'רים מדהימים בגודלם. למשל: בשנים ה'אחרונות גובות שבע הקרנות מדי חודש ב'י חודשו כעשרים מיליון לירות. כמעט מ'יליון לירות ביום וזרמות לקרנות בכל יום של חול.

לכן גם מרקיעה שחקים הצבירה במיליוני לירות בקופות הקרנות. בכל הקרנות נצ'ברו ב'1965, למשל, כמיליארד וחצי לירות ישראליות. הרוב, כמובן, בשבע הקרנות ה'גדולות.

אך אליה וקוץ בה.

מתת מן השמיים

יחד עם ההון הצבור בקרנות, גדל ותפח גם חוב המעבידים. כלומר: ה'סכומים שהמעבידים היו חייבים להפריש ל'מען עובדיהם, למען ביטוחם בעתיד, ה'תהו, התעכבו ולפעמים התמוזמו והתמס'סו.

וגם כאן מדהימים המספרים, כפי שמכר'אותם בישיבה פנימית של אנשי צמרת ה'הסתדרות, הלל זיידל: "קיימת בעיה של חוב המעבידים. כפי שמסרתי לכם הגיע ה'הון הצבור של הקרנות למיליארד ו'300 מ'יליון לירות. לצערי הרב חוב המעבידים מגיע בערך ל'10 אחוז — ל'130 מיליון לירות."

זאת גילה הליבראלי-העצמאי הלל זיידל לפני שלושה חודשים, בבניין הוועדה הפועל'של ההסתדרות, בעת דיוני מליאת ו'קחת הביקורת המרכזית. והוא יודע את אשר הוא שח. כי תפקידו: האחראי על פעולת ה'מחלקה לפנסיה בוועדה הפועל. חבר הוועדה המרכוזת של ההסתדרות, שהיא מעין מ'מ' שלה, ממלא זיידל את תפקיד ש'רה-קרנות. מה שהוסף גילה זיידל, נותן גוון מיוחד לחוב המעבידים. כי החוב הענקי איננו רק תוצאה מצרות-יענם של מעבידים פרטיים, הזורים לרוחה ולעלציה של ההסתדרות ה'עובדים. הוא נובע גם, בין השאר, מה'נכרותם של מפעלים הסדרותיים לעובדיהם, מבגידה של מנהלי המשק ההסתדרותי ב'ערכיהם המקודשים.

לדוגמה: לפני שנתיים הגיע חוב סולל'בונה לקרן הביטוח של פועלי הבניין ל'כסום של 34 מיליון לירות. החוב היה כה גדול וכה מעיק, והוא חיבל להן קשה בקרן, עד שמשרד האוצר התערב, להן על החברה ההסתדרותית שתפרע את חובה לקרן ה'סתדרותית — למען פועלי הבניין ולמען משפחותיהם.

אבל סולל-בונה טען כי אין לו כסף. ואז בא ש'רה-אוצר לעזרתו, וכחבר הסתדרות נאמן הסכים להלוות לסולל בונה את ה'מיליונים האלה. הוא נתן לקבלן ההסת'דרותי האדיר הוזה הלוואה של 23 מיליון לתקופה של 23 שנים, ועוד 11 מ'יליון לתקופה של שמונה שנים. סך-הכל: 34 מיליון.

ואז בוצע טריק אופייני למשק ההסתדרותי: סולל בונה העביר את הסכום הענקי לקרן ה'

● המפ"ל תחדש את פעילותה להגדלת אחוזי החסימה, עד לשלושה אחוזים. המטרה המוצהרת: למנוע החזרת הכוח החדש לכנסת,

בבחירות הבאות. לעסקנים הדתיים יש כבר הסכמה מצד מפלגות רבות, אולם קשה להם להתגבר על המיכשול ששמו פועלי אגודת ישראל. טיעו זה, שלא השיגה אפילו שני אחוזים מכלל הקולות בבחירות האחרונות, חוששת שהעלאת אחוז החסימה תגרום לחיסולה. מפא"י מעוניינת בהמשך קיומה של הסיעה הדתית הקטנה, ולכן תסכים להעלאת האחוז רק אם תמצא המפ"ל פתרון לבעיית הסיעה הקטנה.

● המימשל הצבאי, שבוטל לכאורה, ישוב ויעסיק את דעת'הקהל בארץ ובחו"ל. הגורם: התנכלותם הממושכת של אנשי המימשל לתושב הכפר טיבה סאלח בראנסי, איש אל-ארד לשעבר, המרותק מזה שנה לכפרו, לפי צויריתוק אדמיניסטרטיבי. צו זה חודש לא זמן, עורר התמרמרות בחוגים נרחבים, ערביים ובעבריים. הדבר הובא גם לתשומת לבו של האודח הצרפתי ז'אן-פול סארטר, ויעולה, כפי הנראה בכנסת. מכיוון שבראנסי חדל זמן לעסוק בפוליטיקה, נראה ה'ריתוק הממושך כמעשי-נקמנות.

● ייתכן שעוד ספר יוחרם בישראל. הפעם יהיה זה ספר כתוב ערבית, על תולדות העדה הדרוזית. הספר, היחיד מסוגו, נכתב על-ידי אחד מראשי העדה בלבנון, והוא הועתק על-ידי מו"ל ערבי מעכו. הוא עורר את רוגזם של המומחים הישראליים לענייני ערבים מפני שהוא טוען, כי הדרוזים אינם עם נפרד, אלא חלק מן העם הער'בי. גישה זו מנוגדת לגישה הרשמית של ממשלת ישראל.

נסיונותיה

של הנהגת מי"ם למתן את הנימוח האופרי זיציוניות של "הותם" יסוכי ל' למרות הביקור'רת שמוחה דרישבור'עון החטיבה הצעיר'רה של מפ"ם על מדיניות הספלגה, ב' שאלות שונות, לר'בות שותפותה בקור'אליציה, לא עלה עד'כה בחצלה הנסיון ל'רתום אותו כליל לעמדת הנהגה. ב'

קרוב ימונה עורך

חדש לחותם, חבר

ק'יבוץ גבולות יוסי אמיתי, שתקף לא מכבר את הנהגת מפלגתו על הקואליציה שהקימה בנצרת עם המערך, תחת הקמת קואליציה עם רק"ח. מינויו של אמיתי הידוע בדעותיו העצמאיות, ישפיע כנראה גם על חותם, בכיוון יתר ביקורת על מדיניות מפ"ם.

סיכסוך כפר הב'דיתוחלת עשוי אף הוא לקבל מיפנה

בינלאומי. אנשי כפר הב'ד מאשימים את המפ"ל בהסתת תושבי תוחלת, מתוך חשבונות מפלגתיים מובהקים. כמה מהם רומזים, כי ייתכן שתערובת הרבי מלובביק, מנהיג חסידי חב'ד היושב בניו-יורק, כדי למצוא פתרון קיצוני לסיכסוך. הפתרון: העברת כל תושבי כפר הב'ד לכפר בארצות-הברית, כהפגנת מחאה נגד ממשלת ישראל.

לישבת עורכי-הדין תמחה בצורה חריפה בפני משטרת ישראל, על מה שהיא רואה כהתערבות בעבודתם התקינה של הפרקליטים המופיעים במשפטים פוליטיים.

הטענה: המשטרה לוחצת על פרקליטים למסור לה חומר שבידם, ולגלות פרטים שהם חייבים לשמור בסוד, על פי כללי האתיקה המקצועית.

צפויה סערה בקרב פועלי היהלומים, כשיתגלה כי ה'הסתדרות מתכוונת לוותר להתאחדות בעלי תעשיית היהלומים על מהסכם לשלם תוספת לפועלי היהלומים בשיעור של 5% החל מתחילת השנה.

הפועלים יטענו כי ההסתדרות מתבלת ברמת'חיהם, ומשכנעת את נותני-העבודה לא לשלם תוספת, שלה כבר הסכימו, פן ימריץ תשלום התוספת לפועלים בענפים אחרים במשק המדינה, לדרוש אף הם תוספות.

אל פסטיבאל הסרטים הישראליים באשקלון, שייפתח בימים אלה, תתלווה גם שערויה קולנית.

לפי התקנון רשאים להשתתף בתחרות הפסטיבאל רק סרטים שלא נהנו מתמיכה ממשלתית או ציבורית, אך מתברר כי יש כוונה לשתף דווקא סרטים כאלה.

נידונו לסיור מודרך היטב

פול סארטר נגמל התעופה. היתה זו הפגנה קטנה מאוד.

הגבול

פרשי האוו'ד

המיכצע ניראה מושלם, חולית חבלנים של אל-פתח, שפוצצה את מכון המים של ערד, נלכדה בטרם תברח חזרה לירדן. ב'פעם הראשונה בתולדות הפעולות האלה, בא תגמול מהיר וצמוד, שפגע במבצעי הפשע הנימליטים.

המיכצע ניראה מושלם גם מסיבה אחרת: זו הפעם הראשונה הודיע צה"ל על הפעלת הליקופטר בקרב-הרדסה. הוא ניצל את ה'עובדה שמקום-הפיצוץ מרוחק 18 קילומט'רים הליכה מן הגבול הירדני, הונוק את פרשי האוויר ברגע שניתנה האוצקה. החו'רה המוססת גילתה את החבלנים בתוך שטח ישראל, ריתקה אותם עד שהגיעה הגבורת, ואז החל קרב נייד, שכסופו נהרג חבלן אחד בתוך שטח ישראל, ושני כחצי קילור'מטר מעבר לגבול הירדני, סמוך לכפר סמוע.

כאשר העלה העוגם הזה את רעיון קו מגן דויד, לשמירה על הגבול בעזרת גידור והפעלת פרשי-אוויר, השיב שר הבטחון: ה'דבר אינו מעשי לכל אורך גבולות המדינה, אבל יש מקומות בהם הגנה מסוג זה מופעלת. ביצוע הפעולה ליד ערד הוכיח זאת.

ואז התעוררו ספקות. הירדנים התעקשו, כי אחד ההרוגים היה איכר מאחד הכפרים בסביבה, ואילו בחיפוש בכלידיה של ההרו'גים נמצאו 250 דולאר — דבר שהוליד את ההשערה כי השניים היו בעצם מבריחים, לא חבלנים.